

Briselē, 21.3.2018
COM(2018) 147 final

2018/0072 (CNS)

Priekšlikums

PADOMES DIREKTĪVA,

**ar ko paredz noteikumus par uzņēmumu nodokļa uzlikšanu nozīmīgas digitālas
klātbūtnes gadījumā**

{SWD(2018) 81 final} - {SWD(2018) 82 final}

PASKAIDROJUMA RAKSTS

1. PRIEKŠLIKUMA KONTEKSTS

• Priekšlikuma pamatojums un mērķi

Digitālā ekonomika maina veidu, kā mēs sazināties, patērējam un veicam darījumus. Digitālie uzņēmumi attīstās daudz ātrāk nekā ekonomika kopumā, un paredzams, ka šī tendence turpināsies. Digitālās tehnoloģijas rada daudzus ieguvumus sabiedrībai, un, raugoties no nodokļu viedokļa, tās dod iespēju nodokļu administrācijām un piedāvā risinājumus, lai samazinātu administratīvo slogu, veicinātu sadarbību starp nodokļu iestādēm, kā arī novērstu izvairīšanos no nodokļu maksāšanas.

Tomēr digitalizācija arī rada izaicinājumus starptautiskajai nodokļu sistēmai, jo mainās darījumdarbības modeļi. Politikas veidotāji šobrīd cenšas rast risinājumus, kuri nodrošinātu taisnīgu un efektīvu nodokļu sistēmu, ņemot vērā ekonomikas digitalizācijas paātrināšanos, un pašreizējie noteikumi uzņēmumu nodokļu jomā ir novecojuši un neatspoguļo šo attīstību. Pašreizējo noteikumu uzņēmumu nodokļu jomā piemērošana digitālajai ekonomikai ir radījusi neatbilstību starp vietu, kurā peļņa tiek aplikta ar nodokli, un vietu, kurā tiek radīta vērtība. Jo īpaši, pašreizējie noteikumi vairs nav atbilstoši šodienas situācijai, kur ir atvieglota tiešsaistes tirdzniecība pāri robežām bez fiziskas klātbūtnes, kur uzņēmumi lielā mērā paļaujas uz grūti novērtējamām nemateriālajiem aktīviem un lietotāju radīti saturu un datu vākšana ir kļuvusi par galvenajām darbībām digitālo uzņēmumu vērtības radīšanai. Starptautiskā līmenī tādas struktūras kā G20 ir atzinušas, ka ir nepieciešams uzņēmumu nodokļu noteikumus pielāgot digitālajai ekonomikai. Ekonomiskās sadarbības un attīstības organizācija (ESAO) šo jautājumu izvērtēja saistībā ar ESAO/G20 BEPS projektu¹. 2017. gada marta sanāksmē G20 aicināja ESAO 2018. gada aprīļa G20 finanšu ministru sanāksmē iesniegt starpposma ziņojumu par digitalizācijas taksācijas ietekmi. Tomēr vienošanās panākšana pasaules līmenī varētu būt sarežģīts pasākums.

Šādas problēmas tika konstatētas Komisijas paziņojumā “Taisnīga un efektīva nodokļu sistēma Eiropas Savienībā digitālajam vienotajam tirgum”, ko pieņēma 2017. gada 21. septembrī. Šajā paziņojumā Komisija izklāsta savu izvērtējumu par izaicinājumiem nodokļu jomā, ko rada pasaules ekonomikas digitalizācija. Tam sekoja secinājumi, ko Eiropadome pieņēma 2017. gada 19. oktobrī² un kuros uzsvērtā nepieciešamība pēc digitālajam laikmetam atbilstošas efektīvas un taisnīgas nodokļu sistēmas un izteikts aicinājums Komisijai iesniegt attiecīgus priekšlikumus līdz 2018. gada sākumam. ECOFIN Padome 2017. gada 5. decembra secinājumos³ arī aicināja Komisiju līdz 2018. gada sākumam iesniegt attiecīgus priekšlikumus, *“kuros būtu ņemtas vērā ESAO patlaban notiekošā darba norises un kuri balstītos uz novērtējumu par juridisko un tehnisko iespējamību, kā arī par*

¹ ESAO ziņojums par BEPS 1. darbību “Digitālās ekonomikas radīto nodokļu jomas problēmu risināšana” (*Addressing the Tax Challenges of the Digital Economy*), 2015. gads.

² Eiropadomes sanāksme (2017. gada 19. oktobris) — secinājumi (dok. EUCO 14/17).

³ Padomes 2017. gada 5. decembra secinājumi par digitālās ekonomikas peļņas nodokļu problēmu risināšanu (FISC 346 ECOFIN 1092).

ekonomisko ietekmi, ko radīs iespējamie risinājumi izaicinājumiem, kas saistīti ar nodokļu piemērošanu digitālā ekonomikā gūtai peļņai”.

Spēkā esošie uzņēmumu nodokļu noteikumi ir balstīti uz principu, ka peļņa būtu jāapliek ar nodokli tur, kur ir radīta vērtība. Tomēr šie noteikumi tika izstrādāti galvenokārt 20. gadsimta sākumā tradicionālajiem “fiziskajiem” uzņēmumiem un definēja to, kas rada tiesības uzlikt nodokli valstī (“kur aplikēt ar nodokli”) un cik daudz no uzņēmumu ienākuma tiek attiecināts uz valsti (“cik daudz nodokļu”), lielā mērā pamatojoties uz fizisko klātbūtni attiecīgajā valstī un neņemot vērā vērtību, kas konkrētajā jurisdikcijā radīta ar lietotāju līdzdalību. Tas nozīmē, ka nodokļu maksātājiem nerezidentiem ir jāmaksā nodoklis valstī tikai tad, ja tie tur fiziski atrodas, proti, ja tiem ir pastāvīga pārstāvniecība⁴. Tomēr šajos noteikumos nav ņemts vērā digitālās darbības globālais mērogs, kur fiziskā klātbūtne vairs nav obligāta prasība, lai varētu sniegt digitālos pakalpojumus. Tādēļ ir nepieciešami jauni nozīmīgas ekonomiskas klātbūtnes rādītāji, lai varētu noteikt nodokļa uzlikšanas tiesības attiecībā uz jaunajiem digitalizētajiem darījumdarbības modeļiem.

Ja uzņēmums ir apliekams ar nodokli kādā valstī, vēl ir jānosaka šā uzņēmuma gūtā peļņa un jāattiecinā uz konkrēto valsti. Spēkā esošajā uzņēmumu nodokļu sistēmā starptautiskas uzņēmumu grupas peļņas attiecināšanai uz dažādām valstīm izmanto transfertcenu noteikumus, pamatojoties uz funkciju, aktīvu un risku analīzi grupas vērtības ķēdē. Saistībā ar nodokļa uzlikšanu uzņēmuma peļņai, kura attiecināma uz pastāvīgo pārstāvniecību, tiek hipotētiski iedomāta atsevišķa vienība⁵, un pēc analogijas piemēro ESAO Transfertcenu vadlīnijas. Tomēr spēkā esošajos noteikumos, kas tika izstrādāti tradicionālajiem darījumdarbības modeļiem, nav ņemts vērā tas, ka digitālās darījumdarbības modeļiem salīdzinājumā ar tradicionālajiem modeļiem ir atšķirīgas vērtības radīšanas iezīmes. Tas rada konkurences kropļojumus, un tam ir nelabvēlīga ietekme uz publiskajiem ieņēmumiem. Digitālā ekonomika daudz izmanto tādus nemateriālos aktīvus kā lietotāju dati un pilnveido datu analīzes metodes, lai no lietotāju datiem izgūtu vērtību. Šie darījumdarbības modeļi arvien vairāk ir vērtības veidošanas pamats starptautiskās uzņēmumu grupās, un tos ir grūti novērtēt. Nemateriālu aktīvu identificēšana un novērtēšana, kā arī to sniegtā ieguldījuma grupas radītajā vērtībā noteikšana ir grūts uzdevums, kas prasa jaunas metodes peļņas attiecināšanai, lai varētu labāk aptvert jaunajos darījumdarbības modeļos radīto vērtību.

Šā priekšlikuma mērķis ir risināt problēmas, ko rada digitālā ekonomika, paredzot visaptverošu risinājumu dalībvalstu uzņēmumu nodokļu sistēmās. Tajā ir paredzēta kopīga sistēma ES digitālo darbību aplikšanai ar nodokli, pienācīgi ņemot vērā digitālās ekonomikas iezīmes.

Pirmkārt, šajā priekšlikumā ir izklāstīti noteikumi par digitāla uzņēmuma, kas darbojas pāri robežām, aplikamas piesaistes noteikšanu nefiziskas komerciālas klātbūtnes gadījumā, (turpmāk: “nozīmīga digitāla klātbūtne”). Lai varētu noteikt un aizsargāt nodokļa uzlikšanas tiesības attiecībā uz jaunajiem digitalizētajiem darījumdarbības modeļiem, ir nepieciešami jauni nozīmīgas digitālas klātbūtnes rādītāji.

⁴ ESAO Paraugkonvencijas par nodokļu uzlikšanu ienākumiem un kapitālam 5. pants.

⁵ ESAO Paraugkonvencijas par nodokļu uzlikšanu ienākumiem un kapitālam 7. pants.

Otrkārt, šis priekšlikums paredz principus par peļņas attiecināšanu uz digitālu uzņēmumu. Šiem principiem būtu jāļauj labāk aptvert vērtību, ko rada ar digitālās darbīmdarbības modeļiem, kuros daudz izmanto nemateriālos aktīvus.

Kad šī direktīva tiks īstenota dalībvalstu tiesību aktos, to piemēros pārrobežu digitālām darbībām Savienībā, pat ja vēl nebūs attiecīgi grozītas piemērojamie nodokļu dubultās uzlikšanas novēršanas nolīgumi starp dalībvalstīm. To piemēros arī ārpus Savienības jurisdikcijas uzņēmumam, kura darbību dalībvalstī atspoguļo nozīmīga digitāla klātbūtne, ja starp attiecīgo dalībvalsti un minēto jurisdikciju nav spēkā esoša nodokļu dubultās uzlikšanas novēršanas nolīguma.

- **Saskanība ar spēkā esošajiem noteikumiem konkrētajā politikas jomā**

Šis priekšlikums ir daļa no centieniem, kas tiek veikti ES un starptautiskā līmenī, lai pašreizējo nodokļu sistēmu pielāgotu digitālajai ekonomikai.

Starptautiskā līmenī mērķis nodrošināt, ka visu digitālās ekonomikas dalībnieku ienākumi tiek taisnīgi aplikti ar nodokli, jau tika noteikts ESAO/G20 Nodokļu bāzes samazināšanas un peļņas novirzīšanas (BEPS) projekta 1. rīcības jomas ziņojumā un ESAO starpposma ziņojumā par nodokļu uzlikšanu digitālajā ekonomikā⁶, kas tika iesniegts G20 valstu finanšu ministriem 2018. gada martā. Starpposma ziņojumā ir atspoguļoti dažādi risinājumi šai problēmai, un ESAO plāno līdz 2020. gadam meklēt risinājumu, par ko var vienoties.

Komisija atzīst, ka optimālā pieeja būtu rast daudzpusējus starptautiskus risinājumus nodokļu uzlikšanai digitālajā ekonomikā, ņemot vērā šīs problēmas globālo raksturu. Komisija cieši sadarbojas ar ESAO, lai atbalstītu starptautiska risinājuma izstrādi. Tomēr progress starptautiskā līmenī ir grūti sasniedzams, ņemot vērā problēmas sarežģīto būtību un risināmo jautājumu plašo klāstu, un starptautiska konsensa panākšanai var būt vajadzīgs laiks. Tāpēc Komisija ir nolēmusi rīkoties. Ar šo priekšlikumu ir paredzēts papildināt ESAO līmenī notiekošo darbu, kam ir būtiska nozīme pasaules mēroga konsensa panākšanā šajā jautājumā. Izklāstot ES redzējumu par to, kā visaptverošā veidā risināt digitālās ekonomikas radītos izaicinājumus, ierosinātā direktīva kalpos par piemēru, ar ko ietekmēt starptautiskās diskusijas par globālu risinājumu. ES būtu jāsekmē un jāatbalsta globālo partneru virzība pa šo ceļu.

ES līmenī šis priekšlikums turpina darbu, kas aizsākts ar vairākām iniciatīvām, ko Komisija pieņēmusi, lai Savienībā nodrošinātu taisnīgu un efektīvu uzņēmumu nodokļu politiku⁷.

Plašākā kontekstā būtu jāuzsver, ka vislabākais risinājums taisnīgākas un efektīvākas uzņēmumu nodokļu politikas nodrošināšanai ES būtu priekšlikums par kopējo konsolidēto uzņēmumu ienākuma nodokļa bāzi (KKUINB). Tomēr KKUINB akts ar tā pašreizējo tvērumu nepiedāvā strukturālu risinājumu konkrētām būtiskām problēmām, kas rodas digitālās ekonomikas uzņēmumu aplikšanā ar nodokli. Tam par iemeslu ir tas, ka KKUINB aktam ir ierobežots tvērums (tas ir obligāts vienīgi lielām starptautiskām uzņēmumu grupām) un ka tur ietvertā pastāvīgās pārstāvniecības definīcija ir tā, ko pašlaik piemēro starptautiskā

⁶ OECD (2018), *Tax Challenges Arising from Digitalisation – Interim Report 2018: Inclusive Framework on BEPS*, OECD Publishing, Paris. <http://dx.doi.org/10.1787/9789264293083-en>.

⁷ COM (2015) 302 final.

mērogā. Turklāt KUIINB ietvertie peļņas attiecināšanas noteikumi (sadaliĶuma formula) nevar pietiekamā mērā aptvert uzņēnuma digitālās darbības. KUIINB būtu jāiekļauj noteikumi par digitālu darbību apliekamu piesaisti. Turklāt attiecībā uz lielu starptautisku uzņēnumu grupu peļņas attiecināšanu KUIINB izmantotā sadaliĶuma formulas metode būtu jāpielāgo, lai faktiski aptvertu digitālās darbības. Komisija atzinīgi novērtē grozījumus Eiropas Parlamenta Ekonomikas un monetārās komitejas ziņojumos par kopējo uzņēnumu ienākuma nodokļa bāzi un par KUIINB, jo tie ir labs pamats turpmākam darbam, lai nodrošinātu taisnīgu nodokļu uzlikšanu digitālajām darbībām⁸. Komisija ir gatava sadarboties ar dalībvalstīm un Parlamentu, lai izvērtētu, kā šīs direktīvas noteikumus varētu iekļaut priekšlikumā par KUIINB.

Šī direktīva ir daļa no pasākumu kopuma, kas ietver arī ieteikumu dalībvalstīm atspoguļot attiecīgos noteikumus par nozīmīgu digitālu klātbūtni to nodokļu dubultās uzlikšanas novēršanas nolīgumos, kas noslēgti ar trešām valstīm, priekšlikumu par direktīvu ar pagaidu risinājumu un paziņojumu, kurā nosaka kontekstu un izskaidro saikni starp priekšlikumiem.

Komisija iesaka dalībvalstīm šajā direktīvā ietvertos noteikumus izmantot arī nodokļu dubultās uzlikšanas novēršanas nolīgumos ar trešām valstīm, jo, ja starp dalībvalsti un ārpussavienības jurisdikciju ir noslēgts dubultās uzlikšanas novēršanas nolīgums, tad šī piemērojamā nolīguma noteikumiem var būt lielāks spēks nekā ierosinātajiem noteikumiem par nozīmīgu digitālu klātbūtni.

Turklāt Komisija šodien iesniedz priekšlikumu direktīvai, kurā paredzēts pagaidu risinājums – digitālo pakalpojumu nodoklis (DPN), kas ir vienkāršs pagaidu risinājums ES digitālo darbību aplikšanai ar nodokli. DPN ir nodoklis, ar ko aplik ieņēmumus, ko rada konkrētu digitālu pakalpojumu sniegšana⁹. DPN būtu jāpiemēro pārejas kārtā līdz visaptveroša risinājuma ieviešanai.

• **Saskanība ar citām Savienības politikas jomām**

Šis priekšlikums ir arī saskaņā ar digitālā vienotā tirgus stratēģiju¹⁰, attiecībā uz kuru Komisija ir apņēmusies privātpersonām un uzņēmumiem nodrošināt piekļuvi tiešsaistes darbībām godīgas konkurences apstākļos, kā arī pavērt digitālās iespējas iedzīvotājiem un uzņēmumiem un stiprināt Eiropas līderpozīciju digitālajā ekonomikā.

⁸ 2018. gada 22. februāra ziņojums par priekšlikumu Padomes direktīvai par kopējo uzņēnumu ienākuma nodokļa bāzi

(COM(2016)0685 – C8-0472/2016 – 2016/0337(CNS)) un 2018. gada 26. februāra ziņojums par priekšlikumu Padomes direktīvai par kopējo konsolidēto uzņēnumu ienākuma nodokļa bāzi (KUIINB) (COM(2016)0683 – C8-0471/2016 – 2016/0336(CNS)).

⁹ Priekšlikums Padomes direktīvai par kopējo nodokļa sistēmu attiecībā uz ieņēmumiem, ko rada konkrētu digitālu pakalpojumu sniegšana (“digitālo pakalpojumu nodoklis”), COM (2018) 148 *final*.

¹⁰ Komisijas paziņojums Eiropas Parlamentam, Padomei, Eiropas Ekonomikas un sociālo lietu komitejai un Reģionu komitejai “Digitālā vienotā tirgus stratēģija Eiropai”, COM(2015) 192 *final*, 6.5.2015.

2. JURIDISKAIS PAMATS, SUBSIDIARITĀTE UN PROPORCIONALITĀTE

• Juridiskais pamats

Savienības tiesību akti par nodokļiem, izņemot apgrozījuma nodokļus, ietilpst Līguma par Eiropas Savienības darbību (LESD) 115. panta darbības jomā. Šajā tiesību normā ir norādīts, ka tuvināšanas pasākumi saskaņā ar šo pantu tieši iespaido iekšējā tirgus izveidi vai darbību.

• Subsidiaritāte (neekskluzīvas kompetences gadījumā)

Šis priekšlikums atbilst subsidiaritātes principam. Digitālie uzņēmumi spēj darboties pāri robežām bez fiziskas klātbūtnes, vienlaikus Savienībā un no trešām valstīm, tādēļ ir nepieciešami vienoti noteikumi, lai nodrošinātu, ka tie maksā nodokļus tur, kur gūst peļņu. Ņemot vērā digitālo darbību pārrobežu dimensiju, ir nepieciešama ES iniciatīva, un tā pievieno vērtību salīdzinājumā ar to, ko varētu panākt ar daudziem valsts līmeņa pasākumiem. Lai Savienībā tiešā un saskaņotā veidā piemērotu noteikumus par nozīmīgu digitālu klātbūtni un tādējādi nodrošinātu vienlīdzīgus konkurences apstākļus visām dalībvalstīm un juridisko noteiktību nodokļa maksātājiem, ir nepieciešama visam vienotajam tirgum kopīga iniciatīva. Vienpusējas un atšķirīgas pieejas katrā dalībvalstī varētu nebūt efektīvas un tādējādi vienotais tirgus tiktu sadrumstalots, radot valstu politiku pretrunas, traucējumus un nodokļu šķēršļus ES uzņēmumiem. Ja mērķis ir pieņemt risinājumus, kas darbojas visā iekšējā tirgū, tad vienīgais piemērotais ceļš ir saskaņotas iniciatīvas ES līmenī.

• Proporcionalitāte

Ierosinātā direktīva ir nepieciešama, derīga un piemērota vēlamā mērķa sasniegšanai. Tā neparedz uzņēmumu nodokļu likmju saskaņošanu ES, un tādēļ tā neierobežo dalībvalstu spējas ietekmēt sev vēlamu uzņēmumu nodokļu ieņēmumu apmēru. Tā nav pretrunā ar valsts politikas izvēlēm attiecībā uz publiskā sektora intervences apmēru un nodokļu ieņēmumu struktūru. Tā paredz iedarbīgāku veidu, kā aplikt ar uzņēmumu nodokļiem tādu maksātāju, kas darbojas ES, digitālās darbības ar nolūku uzlabot iekšējā tirgus efektivitāti.

• Juridiskā instrumenta izvēle

Izkropļojumus iekšējā tirgū, kā norādīts iepriekš, var risināt tikai ar saistošām tiesību normām un nodokļu tiesību aktu tuvināšanu, izmantojot kopīgu tiesisko regulējumu. Ieteikuma tiesību instrumenta izvēle nav vēlama, jo dalībvalstīm ir iespēja lemt to vispār neīstenot vai arī tas var radīt neviengabalainu pieeju. Šāds iznākums ir ļoti nevēlams. Tāpat tas var radīt tiesisko nenoteiktību attiecībā uz nodokļa maksātājiem, kā arī apdraudēt koordinētas un saskaņotas uzņēmumu nodokļu sistēmas izveidi iekšējā tirgū.

Pamatojoties uz LESD 115. pantu: „*Padome ar vienprātīgu lēmumu pieņem direktīvas, lai tuvinātu tādus dalībvalstu normatīvos un administratīvos aktus, kas tieši iespaido kopējā tirgus izveidi vai darbību.*” Tādējādi Līgumā ir noteikts, ka tiesību akti tiešo nodokļu jomā pretstatā apgrozījuma nodokļu jomai (uz ko attiecas LESD 113. pants) ir pieņemami tikai direktīvu veidā.

3. EX POST IZVĒRTĒJUMU, APSPRIEŠANĀS AR IEINTERESĒTAJĀM PERSONĀM UN IETEKMES NOVĒRTĒJUMU REZULTĀTI

• Apspriešanās ar ieinteresētajām personām

Apspriešanās stratēģijā uzmanība tika pievērsta trim galvenajām ieinteresēto personu grupām: dalībvalstu nodokļu administrācijām, uzņēmumiem un iedzīvotājiem. Divi galvenie apspriešanās pasākumi ietvēra atklātu sabiedrisko apspriešanos, kuras ietvaros 12 nedēļu laikā (no 2017. gada 26. oktobra līdz 2018. gada 3. janvārim) tika saņemtas kopumā 446 atbildes, un mērķorientētu aptauju, kas tika nosūtīta visām ES nodokļu administrācijām. Kas attiecas uz visaptverošo risinājumu, priekšlikums par digitālo klātbūtni ES ir vēlamo risinājums vairāk nekā pusei respondentu, kas piedalījās apspriedēs ar ieinteresētajām personām¹¹. Vēlamo risinājumu atbalstīja abas ieinteresēto personu grupas: 14 no 21 valsts nodokļu iestādes, kā arī 58 % no 446 atklātās sabiedriskās apspriešanas respondentiem uzskata, ka priekšlikums par digitālo klātbūtni ES vislabāk var atrisināt pastāvošās problēmas, kas skar digitālās ekonomikas starptautiskos nodokļu noteikumus. Ieinteresētās personas nesaņēma konkrētu jautājumu par vēlamo metodi attiecībā uz ārpussavienības jurisdikcijām. Labas nodokļu pārvaldības platformas (kurā piedalās visas ES nodokļu iestādes un 15 organizācijas, kas pārstāv uzņēmumus, pilsonisko sabiedrību un nodokļu speciālistus) locekļi arī tika informēti par šo iniciatīvu, un tiem tika lūgts paust savu viedokli. Vērā tika ņemtas arī spontāni paustās atsauksmes.

• Ietekmes novērtējums

Priekšlikuma ietekmes novērtējumu 2018. gada 7. februārī izskatīja Komisijas Regulējuma kontroles padome. Padome sniedza pozitīvu atzinumu par priekšlikumu, kā arī vairākus ieteikumus, kuri tika ņemti vērā. Padomes atzinums, ieteikumi un paskaidrojums par to, kā tie tika ņemti vērā, ir iekļauti šim priekšlikumam pievienotā Komisijas dienestu darba dokumenta 1. pielikumā. Pārskatu par to, ko šis priekšlikums ietekmēs un kādā veidā, skatīt šā dokumenta 3. pielikumā.

Šā priekšlikuma ietekmes novērtējumā ir izvērtēti gan fundamentālu reformu risinājumi, gan citi risinājumi, kas paredz izmaiņas pastāvošajā starptautiskajā nodokļu sistēmā. Vai nu juridisku, vai politisku īstenojamības ierobežojumu dēļ pamatīgāku reformu risinājumi tika noraidīti, jo šajā gadījumā tos nav iespējams īstenot. Tā vietā risinājumam būtu jābūt vērstam uz pastāvošā pastāvīgās pārstāvniecības jēdziena un peļņas attiecināšanas noteikumu pārskatīšanu. Vienlaikus tāds risinājums, kas būtu ietverts KUIINB priekšlikumā, tika noraidīts, jo tam ir pārāk šaura darbības joma, lai ierosinātu strukturālu risinājumu, kuru pēc tam būtu iespējams piedāvāt ārpussavienības mēroga risinājumam. Tādēļ par vēlamo risinājumu šajā jautājumā ES tika izraudzīta atsevišķa direktīva, ar kuru modernizē noteikumus par pastāvīgo pārstāvniecību un peļņas attiecināšanu.

4. IETEKME UZ BUDŽETU

Šis direktīvas priekšlikums neietekmē ES budžetu.

¹¹ Sk. ietekmes novērtējuma 2. pielikumu.

5. CITI ELEMENTI

- **Īstenošanas plāni un uzraudzības, izvērtēšanas un ziņošanas kārtība**

Šā priekšlikuma noteikumi būtu jāintegrē dalībvalstu uzņēmumu nodokļu sistēmās un Komisijas priekšlikumā par KĶUINB, kā arī, izdarot attiecīgus grozījumus, pēc tam jāatspoguļo ESAO nodokļu paraugkonvencijā (ESAO NPK) starptautiskā līmenī. Kad direktīva būs pieņemta, Komisija ciešā sadarbībā ar dalībvalstīm uzraudzīs tās īstenošanu un piemērošanu.

- **Konkrētu priekšlikuma noteikumu sīks skaidrojums**

Darbības joma (2. pants)

Šis priekšlikums skar uzņēmumu nodokļu maksātājus, kas ir izveidoti vai reģistrēti ES, kā arī uzņēmumus, kas ir izveidoti vai reģistrēti tādā ārpusvalsts jurisdikcijā, ar kuru dalībvalstij, kurā ir konstatēta nodokļa maksātāja nozīmīga digitāla klātbūtne, nav nodokļu dubultās uzlikšanas novēršanas nolīguma. Priekšlikums neskar tādus uzņēmumus, kas ir izveidoti vai reģistrēti ārpusvalsts jurisdikcijā, ar kuru nozīmīgas digitālas klātbūtnes dalībvalstij ir noslēgts nodokļu dubultās uzlikšanas novēršanas nolīgums, lai nepieļautu to, ka tiek izraisīti šādu nodokļu dubultās uzlikšanas nolīgumu pārkāpumi. Atšķirīgs gadījums var būt tad, ja piemērojamajā nodokļu nolīgumā ar ārpusvalsts jurisdikciju ir ietverts līdzīgs noteikums par nozīmīgu digitālu klātbūtni, kurš rada līdzīgas tiesības un pienākumus attiecībā uz šo ārpusvalsts jurisdikciju.

Definīcijas (3. pants)

Šajā pantā ietvertas definīcijas par dažādiem jēdzieniem, kas nepieciešami šīs direktīvas noteikumu piemērošanai (cita starpā digitāli pakalpojumi, digitālā saskarne, ieņēmumi, vienība, lietotājs un taksācijas periods).

Digitāls pakalpojums ir pakalpojums, kas ir sniegts ar interneta vai elektroniskā tīkla palīdzību un kas pēc savas būtības tiek sniegts pārsvarā automātiski un ar minimālu cilvēka iejaukšanos. Šī definīcija atbilst “elektroniski sniegta pakalpojuma” definīcijai Padomes 2011. gada 15. marta Īstenošanas Regulas (ES) Nr. 282/2011, ar ko nosaka Īstenošanas pasākumus Direktīvai 2006/112/EK par kopējo pievienotās vērtības nodokļa sistēmu, 7. pantā un aptver vienus un tos pašus pakalpojumu veidus.

Lai izslēgtu tādu apliekamu piesaisti, kas attiecas vienīgi uz patērēšanas vietu, par digitālu pakalpojumu netiek uzskatīta pati preču pārdošana vai pakalpojumu sniegšana, ko sekmē, izmantojot internetu vai elektronisko tīklu. Piemēram, piekļuves došana (par atlīdzību) digitālajai pārdošanas vietai ar mērķi pirkt un pārdot mašīnas ir digitāls pakalpojums, savukārt pati mašīnas pārdošana šādā timeklā vietnē nav digitāls pakalpojums.

Ar minimālu cilvēka iejaukšanos nozīmē, ka pakalpojums saistīts ar minimālu cilvēka iejaukšanos no *piegādātāja* puses, nekādi neskarot cilvēka iejaukšanās līmeni no lietotāja puses. Arī tādos gadījumos, kad piegādātājs sākotnēji izveido sistēmu, regulāri to uztur vai

labo ar tās darbības problēmām saistītos gadījumos, uzskata, ka pakalpojumam ir nepieciešama minimāla cilvēka iejaušanās.

Nozīmīga digitāla klātbūtne (4. pants)

Ar nozīmīgas digitālas klātbūtnes jēdziena palīdzību ir paredzēts konstatēt ar nodokli apliekamu piesaisti konkrētā jurisdikcijā. Tādēļ tas būtu jāuzskata par jau pastāvošā pastāvīgās pārstāvniecības jēdziena papildinājumu. Ierosināto noteikumu, ar kuriem konstatē ar nodokli apliekamu digitālo uzņēmuma piesaisti dalībvalstī, pamatā ir ieņēmumi no digitālo pakalpojumu sniegšanas, digitālo pakalpojumu lietotāju skaits vai līgumu par digitālo pakalpojumu sniegšanu skaits. Ar šo kritēriju palīdzību var noteikt uzņēmuma “digitālo pēdu” jurisdikcijā, pamatojoties uz konkrētiem saimnieciskās darbības rādītājiem. Tajos jāatspoguļo šādi kritēriji: digitālo uzņēmumu plašs lietotāju loks, lietotāju iesaiste un lietotāju ieguldījuma apmērs, kā arī vērtība, ko lietotāji rada šiem uzņēmumiem. Kritērijiem jāaptver dažādi darījumdarbības modeļi. Digitālās darījumdarbības modeļi ir ļoti daudzveidīgi. Dažiem var būt ļoti plašs lietotāju loks, savukārt citiem var būt šaurāks lietotāju loks, bet tiem var būt ievērojams lietotāju ieguldījuma apmērs, ja katra atsevišķā lietotāja ieguldījumam ir liela vērtība. Turklāt kritērijiem būtu jānodrošina salīdzināms režīms dažādās dalībvalstīs neatkarīgi no to lieluma un jāizslēdz maznozīmīgi gadījumi.

Trim iepriekš minētajiem ar lietotājiem saistītajiem kritērijiem ir noteiktas dažādas piemērojamās robežvērtības (ieņēmumi, lietotāju skaits un līgumu skaits). Nozīmīga digitāla klātbūtne dalībvalstī pastāv tad, ja izpildās viens vai vairāki šādi kritēriji: ieņēmumi no digitālo pakalpojumu sniegšanas lietotājiem jurisdikcijā taksācijas periodā pārsniedz EUR 7 000 000, digitālā pakalpojuma lietotāju skaits dalībvalstī taksācijas periodā pārsniedz 100 000 vai digitālo pakalpojumu komerclīgumu skaits pārsniedz 3000.

Kā paskaidrots ietekmes novērtējumā¹², būtiski ir noteikt pietiekami augstas robežvērtības, lai būtu garantija, ka tiek izslēgti nebūtiski gadījumi, kuros uz digitālo klātbūtni attiecināmā peļņa pat nenosegtu pastāvīgās pārstāvniecības saistību izpildes izmaksas, tādējādi nodrošinot pasākuma proporcionalitāti, rīkojoties ar šīm trim alternatīvajām robežvērtībām. Ienākumu robežvērtība ir noteikta tā, lai aptvertu aplēstās saistību izpildes izmaksas, kas rodas, apsaimniekojot papildu pastāvīgo pārstāvniecību, pat ar zemām likmēm. Robežvērtībai attiecībā uz lietotāju skaitu būtu jāatspoguļo līdzīga vērtība naudas izteiksmē, pamatojoties uz vidējiem viena lietotāja ieņēmumiem. Robežvērtībai attiecībā uz komerclīgumiem būtu jāatspoguļo tas, ka būtu jāņem vērā tikai līgumi uzņēmumu starpā, jo šo līgumu vērtība varētu būt lielāka nekā līgumiem, kas noslēgti ar privātpersonām. Tādēļ robežvērtībai attiecībā uz uzņēmumu savstarpējo līgumu skaitu vajadzētu būt daudz zemākai nekā robežvērtība attiecībā uz lietotājiem.

Peļņa, kas ir attiecināma uz nozīmīgu digitālu klātbūtni (5. pants)

Ierosinātie noteikumi par peļņas attiecināšanu uz nozīmīgu digitālu klātbūtni balstās uz pašreizējo regulējumu, kas piemērojams pastāvīgajām pārstāvniecībām. Tie apstiprina

¹² 6.3. iedaļā

principu, ka uz nozīmīgu digitālu klātbūtni būtu jāattiecina peļņa, kas būtu nopelnīta ar konkrētām ekonomiski nozīmīgām darbībām, kuru veikšanai izmantota digitālā saskarne, it īpaši darījumos ar citām uzņēmuma daļām, ja runa būtu par atsevišķu un neatkarīgu uzņēmumu, kas veic tās pašas vai līdzīgas darbības ar tiem pašiem vai līdzīgiem nosacījumiem, ņemot vērā veiktos pienākumus, izmantotos aktīvus un uzņemtos riskus. Tādējādi atzītā ESAO metode (AEM) joprojām ir pamatprincips peļņas attiecināšanā uz nozīmīgu digitālu klātbūtni. Taču šis regulējums ir konsekventi jāpielāgo, lai atspoguļotu vērtības radīšanas veidu digitālās darbībās. Pastāvīgās pārstāvniecības funkciju analīzē nozīmīgu amatpersonu pienākumu kritērijs, kam ir nozīme saistībā ar riska uzņemšanos un aktīvu ekonomiskajām īpašumtiesībām, digitālo darbību kontekstā tiešām nav pietiekams, lai nodrošinātu peļņas attiecināšanu uz nozīmīgu digitālu klātbūtni, kas atspoguļo vērtības radīšanu. Šāda situācija rodas tad, ja nozīmīga digitāla klātbūtne tiek realizēta caur digitālu saskarni bez jebkādas fiziskas klātbūtnes konkrētā jurisdikcijā jeb nozīmīgās digitālās klātbūtnes jurisdikcijā netiek īstenoti nekādi nozīmīgi amatpersonu pienākumi.

Nozīmīgas digitālās klātbūtnes funkciju analīzē darbība, ko uzņēmums veic, izmantojot digitālo saskarni, attiecībā uz datiem un lietotājiem, būtu jāuzskata par ekonomiski nozīmīgām funkcijām, kuras jāņem vērā, attiecinot uz nozīmīgu digitālu klātbūtni aktīvu un risku ekonomiskās īpašumtiesības. Peļņas attiecināšanā uz digitālās klātbūtnes gadījumā veikto ekonomiski nozīmīgo darbību, pat ja šī darbība nav sasaistāma ar amatpersonu pienākumiem tajā pašā dalībvalstī, būtu jāņem vērā uzņēmuma nemateriālo aktīvu uzlabošana, pilnveidošana, uzturēšana, aizsardzība un izmantošana.

Piemēram, ja sociālajam tīklam piesaista jaunus lietotājus, nemateriālo aktīvu kopumam, kas būtu attiecināmi uz sociālā tīkla darījumdarbību, ir galvenā nozīme pozitīvas tīkla ārējās ietekmes, (proti, ka lietotājiem ir iespēja savienoties ar lielu skaitu citu lietotāju) nodrošināšanā. Tīkla paplašināšana, ko panāk ar nozīmīgu digitālo klātbūtni, uzlabo to pašu nemateriālo aktīvu kopumu. Šis pats nemateriālo aktīvu kopums tiktu vēl vairāk uzlabots, apstrādājot lietotāju līmeņa datus, kas ļautu sociālajam tīklam pārdot reklāmas telpu par augstāku cenu, jo reklāmas telpa tiek pielāgota atbilstoši lietotāju interesēm.

Tādējādi nozīmīgai digitālai klātbūtnei parasti ir raksturīgas funkcijas, kas saistītas ar unikālu nemateriālo aktīvu attīstību, uzlabošanu, uzturēšanu, aizsardzību un izmantošanu. Katra no ekonomiski nozīmīgām darbībām unikālā veidā dod ieguldījumu digitālās darījumdarbības modelī radītajā vērtībā un ir šo modeļu sastāvdaļa. Tādēļ peļņas sadalīšanas metode bieži būtu uzskatāma par vispiemērotāko metodi peļņas attiecināšanai uz nozīmīgu digitālu klātbūtni. Šajā ziņā sadalīšanas faktoru vidū varētu būt izdevumi, kas radušies pētniecībai, attīstībai un tirgvedībai (attiecināmi uz nozīmīgu digitālu klātbūtni pretstatā izdevumiem, kas attiecināmi uz galveno biroju, un/vai jebkādam citām nozīmīgām digitālām klātbūtnēm citās dalībvalstīs), kā arī lietotāju skaits dalībvalstī un savāktie dati pa dalībvalstīm.

Ierosinātie noteikumi paredz vien vispārīgus principus par peļņas attiecināšanu uz nozīmīgu digitālo klātbūtni, jo precīzākas vadlīnijas par peļņas attiecināšanu varētu izstrādāt attiecīgajos starptautiskajos forumos vai ES līmenī.

Priekšlikums

PADOMES DIREKTĪVA,

ar ko paredz noteikumus par uzņēmumu nodokļa uzlikšanu nozīmīgas digitālas klātbūtnes gadījumā

EIROPAS SAVIENĪBAS PADOME,

ņemot vērā Līgumu par Eiropas Savienības darbību un jo īpaši tā 115. pantu,

ņemot vērā Eiropas Komisijas priekšlikumu,

pēc leģislatīvā akta projekta nosūtīšanas valstu parlamentiem,

ņemot vērā Eiropas Parlamenta atzinumu¹³,

ņemot vērā Eiropas Ekonomikas un sociālo lietu komitejas atzinumu¹⁴,

saskaņā ar īpašu likumdošanas procedūru,

tā kā:

- (1) Pasaules ekonomikas strauja pārveidošanās, ko izraisa digitalizācija, rada uzņēmumu nodokļu sistēmām jaunus izaicinājumus gan Savienības līmenī, gan starptautiskā līmenī un rada šaubas par spēju konstatēt, kur un cik lielā apmērā digitālajiem uzņēmumiem būtu jāmaksā nodokļi. Lai gan starptautiskā līmenī tādas struktūras kā G20 ir atzinušas, ka ir nepieciešams uzņēmumu nodokļu noteikumus pielāgot digitālajai ekonomikai, vienošanās panākšana pasaules līmenī varētu būt sarežģīts pasākums.
- (2) Nodokļa bāzes samazināšanas un peļņas novirzīšanas (*BEPS*) projekta 1. rīcības jomas ziņojumā “*Addressing the Tax Challenges of the Digital Economy*”, ko ESAO publicējusi 2015. gada oktobrī, ir izklāstītas vairākas dažādas digitālās ekonomikas taksācijas metodes, kuras sīkāk apskatītas ESAO ziņojumā “*Tax challenges Arising from Digitalisation – Interim Report 2018*”. Tā kā ekonomikas digitalizācija kļūst arvien straujāka, arvien lielāka kļūst nepieciešamība rast risinājumus, lai nodrošinātu taisnīgu un efektīvu nodokļu uzlikšanu digitālajiem uzņēmumiem.
- (3) Komisijas 2017. gada 21. septembrī pieņemtajā paziņojumā “Taisnīga un efektīva nodokļu sistēma Eiropas Savienībā digitālajam vienotajam tirgum” ir norādīts, ka ir nepieciešami jauni starptautiski noteikumi atbilstoši problēmām, ko izraisa digitālā ekonomika, lai noteiktu, kur uzņēmumi rada vērtību un kā šī vērtība būtu jāattiecina nodokļu vajadzībām. Šie jaunie noteikumi nozīmētu reformēt spēkā esošo starptautisko nodokļu noteikumus par pastāvīgās pārstāvniecības definīciju un digitālajai darbībai piemērojamo peļņas attiecināšanu.
- (4) Eiropadomes 2017. gada 19. oktobra secinājumos ir uzsvērtā nepieciešamība izveidot taisnīgu un efektīvu nodokļu sistēmu, kas atbilstu digitālā laikmeta prasībām, un

¹³ OV C , , . lpp.

¹⁴ OV C , , . lpp.

aicinājums Komisijai iesniegt attiecīgus priekšlikumus līdz 2018. gada sākumam¹⁵. ECOFIN padomes 2017. gada 5. decembra secinājumos ir uzsvērts, ka vispārēji pieņemtai pastāvīgās pārstāvniecības definīcijai un saistītajiem transfertcenu noteikšanas un peļņas attiecināšanas noteikumiem vajadzētu būt izšķirošajiem elementiem arī, pievēršoties izaicinājumiem, kas saistīti ar nodokļu uzlikšanu digitālā ekonomikā gūtai peļņai, un izteikts aicinājums ES, ESAO un citiem starptautiskiem partneriem cieši sadarboties, pievēršoties izaicinājumiem, kas saistīti ar nodokļu uzlikšanu digitālā ekonomikā gūtai peļņai¹⁶.

Šajā ziņā dalībvalstīm būtu jāuzliek prasība iekļaut noteikumus savās uzņēmumu nodokļu sistēmās nodokļu uzlikšanas tiesību īstenošanas nolūkā. Tādēļ būtu jāprecizē dažādi piemērojamie uzņēmumu nodokļi dalībvalstīs. Ar šiem noteikumiem būtu jāpaplašina pastāvīgās pārstāvniecības definīcija un jāizveido ar nodokli apliekama piesaiste attiecībā uz nozīmīgu digitālu klātbūtni to attiecīgajās jurisdikcijās. Turklāt būtu jāparedz vispārīgi principi par apliekamas peļņas attiecināšanu uz šādu digitālu klātbūtni. Būtībā šādi noteikumi būtu jāpiemēro visiem uzņēmumu nodokļu maksātājiem – Savienības dalībvalstu un citu valstu rezidentiem nodokļu vajadzībām.

- (5) Tomēr šie noteikumi nebūtu jāpiemēro vienībām, kuras ir rezidenti nodokļu vajadzībām tādā ārpussavienības jurisdikcijā, ar kuru nozīmīgas digitālās klātbūtnes dalībvalstij ir spēkā nodokļu dubultās uzlikšanas novēršanas konvencija, ja vien šajā konvencijā nav ietverti tādi noteikumi par nozīmīgu digitālu klātbūtni, kuri rada līdzīgas tiesības un pienākumus attiecībā uz ārpussavienības jurisdikciju kā šīs direktīvas noteikumi. Šādu noteikumu mērķis ir novērst kolīzijas ar nodokļu dubultās uzlikšanas novēršanas konvencijām, kas noslēgtas ar ārpussavienības jurisdikcijām, jo ārpussavienības jurisdikcijām parasti Eiropas Savienības tiesības nav saistošas.
- (6) Lai sniegtu precīzu definīciju ar nodokli apliekamai digitāla uzņēmuma piesaistei dalībvalstī, tās pamatā ir jāliek ieņēmumi no digitālo pakalpojumu sniegšanas, lietotāju skaits vai komercīgumu par digitālo pakalpojumu sniegšanu skaits. Piemērojamām robežvērtībām būtu jāatspoguļo digitālās klātbūtnes nozīme dažādos darījumdarbības modeļos un dažādas ieguldījuma pakāpes vērtības radīšanas procesā. Turklāt tiem būtu jānodrošina saderīgs režīms dažādās dalībvalstīs neatkarīgi no to lieluma, un jāizslēdz maznozīmīgi gadījumi. Preču pārdošana un pakalpojumu sniegšana, ko sekmē, izmantojot internetu vai elektronisko tīklu, nebūtu jāuzskata par digitālu pakalpojumu šīs direktīvas nozīmē.
- (7) Lai ļautu uzņēmuma nozīmīgas digitālas klātbūtnes gadījumā uzņēmumu aplikēt ar nodokli citā jurisdikcijā saskaņā ar minētās jurisdikcijas tiesībām, ir nepieciešams noteikt principus par peļņas attiecināšanu uz šo nozīmīgo digitālo klātbūtni. Šie noteikumi būtu jāveido, pamatojoties uz spēkā esošajiem principiem par peļņas attiecināšanu un jābalsta uz funkciju analīzi par nozīmīgas digitālās klātbūtnes gadījumā ar digitālās saskarnes palīdzību ekonomiski nozīmīgas darbības īstenošanai veiktajiem pienākumiem, izmantotajiem aktīviem un uzņemtajiem riskiem. Jo īpaši uzmanība būtu jāpievērš tam, ka nozīmīga daļa no digitālā uzņēmuma vērtības tiek radīta tur, kur atrodas lietotāji un kur tiek vākti un apstrādāti ar lietotājiem saistītie dati, kā arī sniegti digitālie pakalpojumi. Tā kā ekonomiski nozīmīga darbība, ko veic nozīmīgas digitālas klātbūtnes gadījumā, unikālā veidā palīdz radīt vērtību digitālajos darījumdarbības modeļos, tad taisnīgai peļņas attiecināšanai uz nozīmīgu digitālo

¹⁵ Eiropadomes sanāksme (2017. gada 19. oktobris) — secinājumi (dok. EUCO 14/17).

¹⁶ Padomes 2017. gada 5. decembra secinājumi par digitālās ekonomikas peļņas nodokļu problēmu risināšanu (FISC 346 ECOFIN 1092).

klātbūtni parasti būtu jāizmanto peļņas sadalīšanas metode. Tomēr tas neliedz nodokļa maksātājam izmantot citu alternatīvu metodi, kas ir saskaņā ar starptautiski atzītiem principiem, ja nodokļa maksātājs var pierādīt, ka, pamatojoties uz funkciju analīzes rezultātiem, alternatīvā metode, kas ir saskaņā ar starptautiski atzītiem principiem, ir lietderīgāka. Turklāt būtiski ir panākt, lai peļņas sadalīšanas faktoriem būtu cieša saistība ar vērtības radīšanu.

- (8) Šīs direktīvas galvenais mērķis ir uzlabot iekšējā tirgus kopējo noturību, lai risinātu problēmas saistībā ar nodokļu uzlikšanu digitālajai ekonomikai. Šo mērķi nevar pietiekami labi sasniegt, dalībvalstīm rīkojoties atsevišķi, jo digitālie uzņēmumi spēj darboties pāri robežām bez jebkādas fiziskas klātbūtnes konkrētā jurisdikcijā un tādēļ ir nepieciešami noteikumi, kas garantē nodokļu nomaksu tajās jurisdikcijās, kur tie gūst peļņu. Ņemot vērā šo pārrobežu dimensiju, Savienības līmeņa iniciatīva pievieno vērtību salīdzinājumā ar to, ko varētu panākt ar daudziem valsts līmeņa pasākumiem. Lai nodrošinātu noteikumu par nozīmīgu digitālu klātbūtni saskaņotu piemērošanu visā Savienībā, ir nepieciešama visam iekšējam tirgum kopīga iniciatīva. Vienpusējas un atšķirīgas pieejas katrā dalībvalstī varētu nebūt efektīvas un tādējādi vienotais tirgus tiktu sadrumstalots, radot valstu politiku pretrunas, traucējumus un nodokļu šķēršļus Eiropas Savienības uzņēmumiem. Tā kā direktīvas mērķus var labāk sasniegt Savienības līmenī, Savienība var pieņemt pasākumus saskaņā ar subsidiaritātes principu, kas noteikts Līguma par Eiropas Savienību 5. pantā. Saskaņā ar minētajā pantā noteikto proporcionālītātes principu šajā direktīvā paredz vienīgi tos pasākumus, kas ir vajadzīgi minēto mērķu sasniegšanai.
- (9) Ir nepieciešams nodrošināt to, ka jebkāda personas datu apstrāde, kas tiek veikta šīs direktīvas kontekstā, tiktu veikta saskaņā ar Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES) 2016/679¹⁷, tostarp pienākumi veikt atbilstīgus tehniskus un organizatoriskus pasākumus, lai ievērotu saistības, ko uzliek minētā regula, jo īpaši tādas, kas attiecas uz apstrādes likumību, apstrādes darbību drošību, informācijas sniegšanu un datu subjektu tiesībām, integrētu datu aizsardzību un datu aizsardzību pēc noklusējuma. Pēc iespējas jānodrošina personas datu anonimitāte.
- (10) Komisijai būtu jānovērtē šīs direktīvas īstenošana pēc pieciem gadiem no tās stāšanās spēkā un par to jāziņo Padomei. Dalībvalstīm būtu jāpaziņo Komisijai visa informācija, kas nepieciešama šim novērtējumam. Būtu jāizveido konsultatīva *DigiTax* komiteja, kura izvērtēs jautājumus par direktīvas piemērošanu.
- (11) Saskaņā ar dalībvalstu un Komisijas 2011. gada 28. septembra kopīgo politisko deklarāciju par skaidrojošiem dokumentiem¹⁸ dalībvalstis ir apņēmušās, paziņojot savus transponēšanas pasākumus, pamatotos gadījumos pievienot vienu vai vairākus dokumentus, kuros paskaidrota saikne starp direktīvas sastāvdaļām un atbilstīgajām daļām valsts pieņemtos transponēšanas instrumentos. Attiecībā uz šo direktīvu likumdevējs uzskata, ka šādu dokumentu nosūtīšana ir pamatota.
- (12) Dalībvalstīm būtu jāuzliek prasība piemērot šīs direktīvas noteikumus no nākamā taksācijas perioda, kurš sākas pēc transponēšanas termiņa. Tas ir nepieciešams, lai nodrošinātu, ka jaunos noteikumus dalībvalstīs sāk piemērot no datuma, kurš ir cik vien iespējams saskaņots, tomēr ņemot vērā faktu, ka dalībvalstīs var būt atšķirīgi taksācijas periodi,

¹⁷ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) 2016/679 (2016. gada 27. aprīlis) par fizisku personu aizsardzību attiecībā uz personas datu apstrādi un šādu datu brīvu apriti un ar ko atceļ Direktīvu 95/46/EK (Vispārīgā datu aizsardzības regula) (OV L 119, 4.5.2016., 1. lpp.).

¹⁸ OV C 369, 17.12.2011., 14. lpp.

IR PIEŅĒMUSI ŠO DIREKTĪVU.

I NODAĻA

PRIEKŠMETS, DEFINĪCIJAS UN DARBĪBAS JOMA

1. pants

Priekšmets

Šajā direktīvā ir izklāstīti noteikumi, ar kuriem paplašina pastāvīgās pārstāvniecības jēdzienu, ko piemēro uzņēmumu nodokļu vajadzībām katrā dalībvalstī, attiecinot to arī uz nozīmīgu digitālu klātbūtni, ar kuras palīdzību pilnībā vai daļēji tiek veikti darījumi. Šajā direktīvā ir noteikti konkrēti principi par peļņas attiecināšanu uz nozīmīgu digitālu klātbūtni uzņēmumu nodokļu vajadzībām.

2. pants

Darbības joma

Šo direktīvu piemēro vienībām neatkarīgi no tā, kur tās ir rezidenti uzņēmumu nodokļu vajadzībām – dalībvalstī vai trešajā valstī.

Tomēr tādu vienību gadījumā, kuras ir tādas trešās valsts rezidenti uzņēmumu nodokļu vajadzībām, ar kuru konkrētajai dalībvalstij ir konvencija par nodokļu dubultās uzlikšanas novēršanu, šo direktīvu piemēro tikai tādā gadījumā, ja minētajā konvencijā ir iekļauti līdzīgi noteikumi kā šīs direktīvas 4. un 5. pants attiecībā uz trešo valsti un ja šie noteikumi ir spēkā.

3. pants

Definīcijas

Šajā direktīvā piemēro šādas definīcijas:

- 1) “uzņēmumu nodoklis” ir nodoklis, kas minēts I pielikumā, vai līdzīgs nodoklis, kas ieviests vēlāk;
- 2) “digitālā saskarne” ir jebkāda programmatūra, tostarp tīmekļa vietne vai tās daļa, un lietotnes, tostarp mobilās lietotnes, kas ir pieejamas lietotājiem;
- 3) “interneta protokola (IP) adrese” ir ciparu virkne, ko piešķir tīkla ierīcēm, lai vienkāršotu to saziņu internetā;
- 4) “lietotājs” ir privātpersona vai uzņēmums;
- 5) “digitālie pakalpojumi” ir pakalpojumi, kas ir sniegti ar interneta vai elektroniskā tīkla palīdzību un kas pēc savas būtības tiek sniegti pārsvarā automātiski un ar minimālu cilvēka iejaukšanos, un ko nav iespējams nodrošināt bez informācijas tehnoloģijām, tostarp:

a) digitalizētu produktu piegāde vispār, tostarp programmatūras un programmatūru izmaiņas un jauninājumi;

b) pakalpojumi, kas nodrošina vai atbalsta darījumu vai personiskās klātbūtnes prezentēšanu elektroniskajā tīklā, piemēram, tīmekļa vietnē vai lappusē;

- c) pakalpojumi, ko automātiski ģenerē dators ar interneta vai elektroniskā tīkla starpniecību, reaģējot uz pakalpojuma saņēmēja specifisko datu ievietošanu;
- d) tiesību nodošana par atlīdzību laist preces vai pakalpojumus apgrozībā tīmekļa vietnē, kas darbojas kā tiešsaistes tirgus, kurā potenciālie pircēji ar automātiskas procedūras palīdzību piedalās vairāksolīšanā un par kuru pusēm paziņo ar datora automātiski ģenerēta elektroniskā pasta starpniecību;
- e) informatīvas interneta pakalpojumu paketes (*ISP*), kurās telesakaru komponente ir papildu un sekundāra daļa jeb citiem vārdiem – tādas paketes, kurās bez interneta pieejas iekļauti arī citi elementi, kā satura lapas, kas sniedz pieeju ziņām, laika vai tūrisma ziņām; spēles; tīmekļa vietņu mitināšana; pieeja sarunām tiešsaistē vai jebkādi citi līdzīgi elementi;
- f) II pielikumā uzskaitītie pakalpojumi.

Digitālie pakalpojumi neietver III pielikumā minētos pakalpojumus un preču pārdošanu un citu pakalpojumu sniegšanu, ko sekmē, izmantojot internetu vai elektronisko tīklu.

6) “ieņēmumi” ir tirdzniecības un jebkādu citu darījumu ieņēmumi, no kuriem atskaitīts pievienotās vērtības nodoklis un citi nodokļi un maksājumi, kas iekasēti valdības iestāžu uzdevumā, neatkarīgi no tā, vai tie ir monetāra vai nemonetāra rakstura, tostarp ieņēmumi no aktīvu un tiesību atsavināšanas, procenti, dividendes un cita sadalītā peļņa, ieņēmumi no likvidācijas, autoratlīdzības, subsīdijas un dotācijas, saņemtie dāvinājumi, kompensācijas un brīvprātīgi maksājumi. Ieņēmumi ietver arī nemonetārus dāvinājumus, ko veicis uzņēmumu nodokļu maksātājs. Ieņēmumi neietver pašu kapitālu, ko piesaistījis uzņēmumu nodokļu maksātājs, vai tam atmaksātu parādu;

7) “vienība” ir jebkura juridiska persona vai juridisks veidojums darījumdarbības turpināšanai, izmantojot uzņēmumu vai struktūru, kas ir caurskatāma nodokļu vajadzībām;

8) “taksācijas periods” ir uzņēmuma taksācijas gads, kalendārais gads vai jebkurš cits uzņēmumu nodokļu vajadzībām piemērojams periods;

9) “saistīts uzņēmums” ir vienība, kura ir saistīta ar konkrētu vienību vismaz vienā no šādiem veidiem:

- a) viena no tām piedalās otras vadībā tādējādi, ka var ievērojami ietekmēt šo citu vienību;
- b) viena no tām tieši vai netieši piedalās otras kontrolē ar līdzdalību, kura pārsniedz 20 % balsstiesību šajā citā vienībā;
- c) viena no tām tieši vai netieši piedalās otras vienības kapitālā ar īpašumtiesībām, kas pārsniedz 20 % kapitāla.

Ja vairāk nekā viena vienība piedalās vienas un tās pašas vienības vadībā, kontrolē vai kapitālā vienā vai vairākos a) līdz c) apakšpunktā norādītajos veidos, arī visas minētās vienības uzskatāmas par savā starpā saistītiem uzņēmumiem.

Ja tā pati vienība piedalās vairāk nekā vienas vienības vadībā, kontrolē vai kapitālā vienā vai vairākos a) līdz c) apakšpunktā norādītajos veidos, arī visas minētās vienības uzskatāmas par savā starpā saistītiem uzņēmumiem.

Netiešas dalības gadījumā to, vai ir izpildīti b) un c) apakšpunktā minētie kritēriji, nosaka, sareizinot līdzdalības procentuālās likmes secīgos līmeņos. Ja vienībai pieder vairāk nekā 50 % balsstiesību, uzskata, ka tai pieder 100 % balsstiesību.

II NODAĻA

NOZĪMĪGA DIGITĀLA KLĀTBŪTNE

4. pants

Nozīmīga digitāla klātbūtne

1. Uzņēmumu nodokļu vajadzībām pastāvīga pārstāvniecība eksistē tad, ja eksistē nozīmīga digitāla klātbūtne, ar kuras palīdzību pilnībā vai daļēji tiek veikta darījumdarbība.
2. Šā panta 1. punkts papildina jebkādas citas tādas pārbaudes, ko paredz Savienības vai dalībvalstu tiesības, piemērošanu, ar kuru nosaka pastāvīgās pārstāvniecības esību dalībvalstī uzņēmumu nodokļa vajadzībām, vai nu konkrēti attiecībā uz digitālo pakalpojumu sniegšanu, vai citādi, un tas neskar un neierobežo minēto piemērošanu.
3. Uzskatāms, ka dalībvalstī taksācijas periodā “nozīmīga digitāla klātbūtne” pastāv tad, ja darījumdarbība, kas veikta ar tās palīdzību, pilnībā vai daļēji ir digitālu pakalpojumu sniegšana, izmantojot digitālu saskarni, un ja attiecībā uz minēto pakalpojumu sniegšanu, ko veic vienība, kura veic minēto darījumdarbību, un jebkādu šādu pakalpojumu sniegšanu, izmantojot digitālo saskarni, ko veic katrs minētās vienības saistītais uzņēmums, kopā ņemot, izpildās viens vai vairāki šādi nosacījumi:
 - a) kopējo ieņēmumu daļa, kas gūta minētajā taksācijas periodā un ko radījusi minēto digitālo pakalpojumu sniegšana lietotājiem, kuri atrodas minētajā dalībvalstī minētajā taksācijas periodā, pārsniedz EUR 7 000 000;
 - b) viena vai vairāku šādu digitālo pakalpojumu lietotāju, kuri atrodas minētajā dalībvalstī minētajā taksācijas periodā, skaits pārsniedz 100 000.
 - c) komercilīgumu skaits par jebkāda šāda digitāla pakalpojuma sniegšanu, ko minētajā taksācijas periodā ir noslēguši lietotāji, kuri atrodas minētajā dalībvalstī, pārsniedz 3000.
4. Attiecībā uz digitālo pakalpojumu izmantošanu uzskata, ka lietotājs taksācijas periodā atrodas dalībvalstī tad, ja lietotājs minētajā dalībvalstī minētajā taksācijas periodā izmanto ierīci, lai piekļūtu digitālajai saskarnei, ar kuras palīdzību tiek sniegti digitālie pakalpojumi.
5. Attiecībā uz līgumu slēgšanu par digitālo pakalpojumu sniegšanu:
 - a) līgumu uzskata par komercilīgumu, ja lietotājs to noslēdz savas darījumdarbības ietvaros;
 - b) uzskatāms, ka lietotājs taksācijas periodā atrodas dalībvalstī tad, ja lietotājs šajā dalībvalstī šajā taksācijas periodā ir rezidents nodokļu vajadzībām vai ja lietotājs ir rezidents nodokļu vajadzībām trešajā valstī, bet tam minētajā dalībvalstī minētajā taksācijas periodā ir pastāvīga pārstāvniecība.
6. Dalībvalsti, kur izmanto lietotāja ierīci, nosaka pēc ierīces interneta protokola (IP) adreses vai, izmantojot jebkādu citu ģeolokācijas metodi, ja tā ir precīzāka.

7. Šā panta 3. punkta a) apakšpunktā minēto kopējo ieņēmumu daļu nosaka proporcionāli tam, cik bieži minētajā taksācijas periodā lietotāji jebkur pasaulē ir izmantojuši ierīces, lai piekļūtu digitālajai saskarnei, ar kuras palīdzību tiek sniegti digitālie pakalpojumi.

5. pants

Peļņa, kas ir attiecināma uz nozīmīgu digitālu klātbūtni vai saistībā ar to

1. Peļņa, kas ir attiecināma uz nozīmīgu digitālu klātbūtni dalībvalstī vai saistībā ar to, ir apliekama vienīgi ar konkrētās dalībvalsts uzņēmumu nodokli.

2. Peļņa, kas ir attiecināma uz nozīmīgu digitālu klātbūtni vai saistībā ar to, ir tā peļņa, ko digitālās klātbūtnes vietā būtu nopelnījis atsevišķs un neatkarīgs uzņēmums, ja tas veiktu tās pašas vai līdzīgas darbības ar tiem pašiem vai līdzīgiem nosacījumiem, it īpaši darījumos ar citām uzņēmuma daļām, ievērojot caur digitālo saskarni veiktos pienākumus, izmantotos aktīvus un uzņemtos riskus.

3. Šā panta 2. punkta nolūkiem peļņa, kas attiecināma uz nozīmīgu digitālu klātbūtni vai saistībā ar to, ir nosakāma, pamatojoties uz funkciju analīzi. Lai konstatētu pienākumus, ko pilda ar nozīmīgu digitālu klātbūtni, un attiecinātu uz to aktīvu un risku ekonomiskās īpašumtiesības, ņem vērā ekonomiski nozīmīgas darbības, ko ar šādu klātbūtni veic, izmantojot digitālo saskarni. Šim nolūkam darbības, ko veic uzņēmums, izmantojot digitālo saskarni, saistībā ar datiem vai lietotājiem, uzskata par nozīmīgas digitālas klātbūtnes ekonomiski nozīmīgu darbību, kura uz šādu klātbūtni attiecina aktīvu riskus un ekonomiskās īpašumtiesības.

4. Lai noteiktu saskaņā ar šā panta 2. punktu attiecināmo peļņu, ir pienācīgi jāņem vērā tā ekonomiski nozīmīga darbība, ko veic ar nozīmīgu digitālo klātbūtni un kam ir būtiska ietekme uz uzņēmuma nemateriālo aktīvu attīstību, uzlabošanu, uzturēšanu, aizsardzību un izmantošanu.

5. Ekonomiski nozīmīga darbība, ko veic ar nozīmīgu digitālo klātbūtni, izmantojot digitālo saskarni, cita starpā ietver šādas darbības:

- a) lietotāju līmeņa datu vākšanu, uzglabāšanu, apstrādi, analīzi, izvēršanu un pārdošanu;
- b) lietotāju radīta satura vākšanu, uzglabāšanu, apstrādi un attēlošanu;
- c) tiešsaistes reklāmas telpas pārdošanu;
- d) trešās puses izveidota satura piedāvāšanu digitālajā tirgū;
- e) jebkāda a) līdz d) apakšpunktā nenorādīta digitāla pakalpojuma sniegšanu.

6. Nosakot attiecināmo peļņu saskaņā ar 1. līdz 4. punktu, nodokļa maksātāji izmanto peļņas sadalīšanas metodi, ja vien, vadoties pēc funkciju analīzes rezultātiem, nodokļa maksātājs nepierāda, ka ir lietderīgāk izmantot citu alternatīvu metodi, pamatojoties uz starptautiski atzītiem principiem. Faktori, ko ņem vērā sadalē, var ietvert izdevumus, kas radušies pētniecībai, attīstībai un tirgvedībai, kā arī lietotāju skaitu un savāktos datus pa dalībvalstīm.

III NODAĻA

NOBEIGUMA NOTEIKUMI

6. pants

Pārskatīšana

1. Komisija novērtē šīs direktīvas īstenošanu pēc pieciem gadiem no tās stāšanās spēkā un par to ziņo Padomei.
2. Dalībvalstis paziņo Komisijai visu informāciju, kas nepieciešama šīs direktīvas īstenošanas novērtējumam.

7. pants

Digitālās ekonomikas nodokļu komiteja

1. Ar šo izveido digitālās ekonomikas nodokļu komiteju jeb “*DigiTax* komiteju”.
2. *DigiTax* komitejā ir dalībvalstu un Komisijas pārstāvji. Komitejas priekšsēdētājs ir Komisijas pārstāvis. Sekretariāta pakalpojumus komitejai nodrošina Komisija.
3. *DigiTax* komiteja pieņem savu reglamentu.
4. *DigiTax* komiteja izskata tādus jautājumus par šīs direktīvas piemērošanu, ko iesniedz komitejas priekšsēdētājs vai nu pēc savas iniciatīvas, vai pēc dalībvalsts pārstāvja pieprasījuma, un informē Komisiju par secinājumiem.

8. pants

Ierobežojumi attiecībā uz vāktajiem lietotāju datiem

Šīs direktīvas piemērošanas nolūkiem var vākt vienīgi tādus lietotāju datus, kas norāda dalībvalsti, kurā atrodas lietotāji, neļaujot lietotāju identificēt.

9. pants

Transponēšana

1. Dalībvalstis vēlākais līdz 2019. gada 31. decembrim pieņem un publicē normatīvos un administratīvos aktus, kas vajadzīgi, lai izpildītu šīs direktīvas prasības. Dalībvalstis par to tūlīt informē Komisiju.

Tās minētos noteikumus piemēro no 2020. gada 1. janvāra attiecībā uz taksācijas periodiem, kas sākas šajā datumā vai pēc tā.

Kad dalībvalstis pieņem minētos noteikumus, tajos ietver atsauci uz šo direktīvu vai šādu atsauci pievieno to oficiālai publikācijai. Dalībvalstis nosaka, kā izdarāma šāda atsauce.

2. Dalībvalstis dara Komisijai zināmus to tiesību aktu galvenos noteikumus, ko tās pieņem jomā, uz kuru attiecas šī direktīva.

10. pants

Stāšanās spēkā

Šī direktīva stājas spēkā divdesmitajā dienā pēc tās publicēšanas *Eiropas Savienības Oficiālajā Vēstnesī*.

11. pants

Adresāti

Šī direktīva ir adresēta dalībvalstīm.

Briselē,

*Padomes vārdā —
priekšsēdētājs*